

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

ASSOCIATION OF POLISH COUNTIES
(member of Council of European Municipalities and Regions)

Pałac Kultury i Nauki, XXVII piętro, 00-901 Warszawa 134,
Plac Defilad 1, skr. pocztowa 7, tel. (22) 656 63 34, fax. (22) 656 63 33

Adres do korespondencji: 33-300 Nowy Sącz 1, skr. pocztowa 119, tel. (18) 477 86 00,
fax. (18) 477 86 11, e-mail: biuro@powiatypolskie.pl, www.zpp.pl

PREZES ZARZĄDU

Ludwik Węgrzyn
POWIAT BOCHENSKI

WICEPREZESI ZARZĄDU

Robert Godek
POWIAT STRZYŻOWSKI

Janina Kwiecień
POWIAT KARTUSKI

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI /woj. ŚLĄSKIE/

Zenon Rodzik
POWIAT OPOLSKI /woj. LUBELSKIE/

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI /woj. PODLASKIE/

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

Marek Tramś
POWIAT POLKOWICKI

CZŁONKOWIE ZARZĄDU

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI

Edmund Kaczmarek
POWIAT JĘDRZEJOWSKI

Franciszek Koszowski
POWIAT ŚWIECKI

Edmund Kotecki
POWIAT BRZEZIŃSKI

Józef Kozina
POWIAT GŁUBCZYCKI

Adam Krzyszoń
POWIAT ŁĄNCUCKI

Tadeusz Kwiatkowski
POWIAT DĄBROWSKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Marek Pławiak
POWIAT NOWOSĄDECKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Marek Chciałowski
POWIAT GARWOLIŃSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Janusz Guzdek
POWIAT DZIERŻONIOWSKI

Józef Jodłowski
POWIAT RZESZOWSKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Szczepan Ołdakowski
POWIAT SUWALSKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0712/1688/16

Warszawa, 28 grudnia 2016 roku

Szanowna Pani

ANNA ZALEWSKA

Minister Edukacji Narodowej

Szanowna Pani Minister

Związek Powiatów Polskich z uznaniem przyjął wiadomość o podjęciu przez resort edukacji działań służących wypracowaniu propozycji zmian w zakresie statusu zawodowego nauczycieli oraz pracowników oświaty niebędących nauczycielami a także zagadnień związanych z finansowaniem oświaty.

Liczyliśmy na merytoryczną dyskusję, natomiast posiedzenie Zespołu, które odbyło się 19 grudnia br. przybrało formę wygłaszania skarg i zażaleń związków zawodowych na obecny system i przy okazji na samorządy terytorialne. Nie miała sensu polemika, ponieważ nie prowadziła ona do żadnych refleksji. Nie możemy się zgodzić na taką formułę prowadzenia spotkań.

Jeżeli celem powołania Zespołu ma być wypracowanie konkretnych rozwiązań, próba pogodzenia stron, których interesy na wielu płaszczyznach są rozbieżne czy też dostosowanie obowiązujących przepisów do obecnych realiów Ministerstwo Edukacji Narodowej powinno wykazać większe zaangażowanie a nie stawiać się jedynie w roli słuchacza, czy w najlepszym razie moderatora dyskusji.

Pomimo obaw wynikających z przebiegu ostatniego posiedzenia, Związek Powiatów Polskich ma nadzieję na merytoryczne i efektywne działanie. Z tego też względu przedstawiamy postulaty, których rozważenie oraz uwzględnienie uważamy za zasadne.

Najdalej idącym postulatem ZPP jest **likwidacja Karty Nauczyciela** i przygotowanie w jej miejsce nowej ustawy. Za takim rozwiązaniem przemawia przede wszystkim fakt, że ustawa – Karta Nauczyciela weszła

w życie 26 stycznia 1982 roku a od tego czasu diametralnie zmieniły się czasy i ustrój, a co więcej była ona nowelizowana już ok. 60 razy. Regulacje Karty Nauczyciela niosą olbrzymie koszty dla samorządów, a ona sama ma negatywny wpływ na oświatę, nie weryfikując jakości kształcenia i nie przewidując związku między wynagrodzeniem a efektem pracy. Karta konserwuje przywileje określonej grupy zawodowej. Nauczycielom przysługuje wynagrodzenie płacone z góry, 18-godzinne pensum, nagrody za wieloletnią pracę (zamiast za jej efekt), dodatkowe wynagrodzenie roczne („trzynastka”), dodatek uzupełniający („czternastka”), dodatek mieszkaniowy, motywacyjny, funkcyjny i wiejski, zasiłek na zagospodarowanie, blisko 3 miesiące urlopu wypoczynkowego – okres ferii letnich i ferii zimowych (w przypadku pracy w szkole feryjnej), roczny urlop dla poratowania zdrowia itd. Karta ma negatywny wpływ na samą oświatę, ponieważ nie weryfikując jakości kształcenia i tym samym nie uzależniając od niej poziomu wynagrodzenia, nie działa motywująco na pedagoga, który uzyskał najwyższy stopień awansu. Sprawia to, że wyróżniający się nauczyciel jest traktowany tak samo, jak ten dla którego praca stała się rutyną. Utrwala się w ten sposób negatywną selekcję do zawodu, odbierając motywację do podnoszenia poziomu pracownikom dobrym, a nawet średnim – mogą to robić jedynie dla własnej satysfakcji, co nie dla każdego jest wystarczającą mobilizacją.

Przechodząc do rozważań na temat szczegółowych kwestii **wymagających zmian w kontekście Karty Nauczyciela wskazujemy na konieczność:**

- 1) wzmocnienia motywacyjnego charakteru awansu zawodowego i systemu wynagradzania nauczycieli, tak aby te systemy sprzyjały umacnianiu prestiżu zawodu i dobrym wynikom systemu edukacji;
- 2) wydłużenia przerw między poszczególnymi stopniami awansu zawodowego oraz ścisłego powiązania tego awansu z efektami pracy nauczyciela;
- 3) wprowadzenia zmian w systemie kształcenia nauczycieli, np. warto rozważyć możliwość wprowadzenia na ostatnim roku studiów obowiązkowego, rocznego, płatnego stażu dwukierunkowości;
- 4) zwiększenia autonomii i skuteczności dyrektora szkoły w motywowaniu kadry nauczycielskiej;
- 5) rozważenia wprowadzenia, niezależnie od systemu awansu zawodowego także innych metod motywowania i nagradzania nauczycieli;
- 6) zmiany organizacji czasu pracy nauczycieli i szkoły, która podniesie efektywność pracy i stworzy możliwość wykorzystania dodatkowych godzin na pracę z uczniami posiadającymi specjalne potrzeby edukacyjne;

- 7) jasnego i precyzyjnego zdefiniowania obowiązkowego wymiaru godzin dla wszystkich stanowisk nauczycielskich, z jednej strony podnosząc pensum a z drugiej różnicując je ze względu na nauczane przedmioty lub charakter prowadzonych zajęć;
- 8) doprecyzowania zadań jakie nauczyciel powinien wykonać w ramach 40-godzinnego tygodnia pracy oraz mechanizmu rejestrowania i rozliczania czasu pracy;
- 9) uregulowania w jak najszerszym zakresie kwestii zatrudniania nauczycieli w oparciu o warunki ogólne wynikające z Kodeksu Pracy (ponieważ obecnie np. konieczność zatrudniania nauczyciela na podstawie mianowania wraz z późniejszymi konsekwencjami, ogranicza możliwości pracodawcy w zakresie prowadzenia polityki kadrowej a przecież to dyrektor odpowiada za jakość kształcenia w szkole);
- 10) uzależnienia wynagrodzenia nauczycieli nie tylko od stopnia awansu zawodowego ale od wyników jego pracy, potwierdzonych wynikami jego uczniów;
- 11) dokonania zmiany dotyczącej finansowania nauczycielskich urlopów dla poratowania zdrowia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz wskazanie, że o ich przyznaniu będą orzekać komisje lekarskie. Świadczenia związane z chorobą są domeną systemu ubezpieczeń społecznych i powinny być finansowane z tego systemu a nie ze środków pracodawcy. Ponieważ urlop dla poratowania zdrowia ma na celu przeprowadzenie zleconego leczenia więc jak najbardziej jest świadczeniem związanym z chorobą;
- 12) zmiany w zakresie możliwości korzystania przez nauczyciela ze zwolnienia lekarskiego, ponieważ nie ma uzasadnienia, odmienna niż w przypadku innych zawodów regulacja, która uprawnia nauczycieli do rocznego zwolnienia;
- 13) zniesienia lub co najmniej ograniczenia przywilejów nauczycielskich. Wiele przywilejów wynikających z Karty Nauczyciela nie tylko jest całkowicie nieuzasadnionych ze społecznego i ekonomicznego punktu widzenia, lecz również są one szkodliwe z punktu widzenia uczniów – ze względu na uniemożliwianie działań racjonalizujących proces edukacji. Należy więc:
 - a) znieść nauczycielski dodatek mieszkaniowy i wiejski – oba te dodatki są pozostałością z czasów, gdy na terenach wiejskich występował deficyt wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej. Ich utrzymywanie w dzisiejszych uwarunkowaniach jest sprzeczne z zasadą równości wobec prawa i urąga zdrowemu rozsądkowi – zwłaszcza w obszarach metropolitalnych, gdzie wręcz obserwuje się trend wyprowadzki z miast do okolicznych gmin wiejskich;

- b) znieść mechanizm wyrównywania wynagrodzeń do tzw. „średnich” wynagrodzeń przez wypłatę jednorazowego dodatku uzupełniającego. Przepisy art. 30a i 30b ograniczają autonomię jednostek samorządu terytorialnego poprzez zobowiązanie do ustalania wysokości wynagrodzeń nauczycieli, bez możliwości uwzględnienia specyfiki i uwarunkowań lokalnych samorządu terytorialnego. Dodatek uzupełniający jest wynagrodzeniem pozostającym bez związku z ilością i jakością pracy konkretnego nauczyciela;
- c) znieść kolejne nieuzasadnione przywileje tj.: wcześniejsze o dwa lata w porównaniu z innymi pracownikami otrzymywanie dodatku za wysługę lat czy też relikwyt przeszłości w postaci prawa nauczyciela zatrudnionego na wsi do otrzymania do osobistego użytkowania działki gruntu szkolnego lub komunalnego (o powierzchni do 0,25ha).

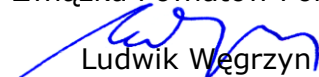
W zakresie finansowania oświaty Związek Powiatów Polskich zgłasza już od dawna podstawowy postulat dotyczący **jednoznacznego określenia standardów edukacyjnych**, ich rzetelnej wyceny, a następnie dostosowania do niej sposobu naliczania środków subwencji oświatowej. Należy bowiem stwierdzić, że obecny system wymaga znaczącej przebudowy. Subwencja naliczana w oparciu o liczbę uczniów, w sytuacji zmniejszania się liczebności klas, przy jednoczesnych trudnościach w obniżaniu kosztów stałych, prowadzi w wielu jednostkach samorządu terytorialnego do dramatycznego zwiększenia różnicy między wydatkami oświatowymi a otrzymywaną subwencją.

W kontekście finansowania oświaty nie sposób nie odnieść się także do przepisanej do ustawy Prawo oświatowe art. 101 dotyczącego obowiązku przeznaczania przez samorządy na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, środków w wysokości nie niższej niż wynikająca z podziału części oświatowej subwencji ogólnej. Związek Powiatów Polskich negatywnie odnosił się do powyższego zapisu i także na etapie prac nad projektem ustawy Prawo oświatowe zgłaszał postulat, aby Ministerstwo Edukacji Narodowej wycofało się z przenoszenia tego przepisu do przedmiotowej ustawy. W wersji minimalnej ZPP wnioskował o przeniesienie spornego przepisu do ustawy - Przepisy wprowadzające z określeniem terminu obowiązywania do czasu wypracowania przez resort deklarowanych standardów. W związku z ostatnimi wydarzeniami (koniecznością dokonania zmian w algorytmie podziału części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2017) na które wpływ bezsprzecznie miał także powołany przepis postulujemy o zajęcie się tym tematem przy okazji prac nad ustawą o finansowaniu oświaty. Przepis ten bowiem łamie ustrojową zasadę samodzielności jednostek samorządu terytorialnego. Czyni to w dodatku bez dostatecznego uzasadnienia i bez uwzględnienia fakt, że określone wagi w algorytmie mają charakter

ryczałtowy i nie odzwierciedlają rzeczywistych kosztów świadczeń na rzecz konkretnego ucznia, czy wychowanka.

Powyżej przedstawione zostały główne postulaty Związku Powiatów Polskich w zakresie koniecznych zmian w przepisach regulujących status zawodowy nauczycieli oraz w zakresie finansowania oświaty. Zastrzegamy sobie jednak możliwości przesyłania do resortu na bieżąco informacji o wszelkich dostrzeżonych problemach systemu, które wymagają zmiany, doprecyzowania lub uregulowania.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn